тикумі, який сприяє вирішенню інформаційних та ідеологічних проблем. Його результативність великою мірою зумовлена урахуванням тих трансформацій, які в нього привнесла медійна сучасність.

Список використаних джерел

1. Гольман И. А. Практика рекламы. Десять уроков для советского бизнесмена : учебник / И. А. Гольман, Н. С. Добробабенко. – Новосибирск : СП Интербук, 1991. – 142 с.
2. Лисовский С. Ф. Политическая реклама [Электронный ресурс] / С. Ф. Лисовский. – М. : ИВЦ «Маркетинг», 2000. – Режим доступа : http://evartist.narod.ru/text7/04.htm#_top. – Название с экрана.
3. Мицкевич Э., Файерстоун Ч. Телевидение и выборы / Э. Мицкевич, Ч. Файерстоун. – М. : Комиссия по политике телевидения и радиовещания, 1996. – 96 с.

СОЦІАЛЬНОКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО КНИГИ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ КІНОМИСТЕЦТВА

А. О. Бессараб, *к. соц. ком., доцент*
Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна

Мистецтво кіно міцно увійшло в соціальну практику, при цьому із часів свого виникнення зазнало безліч трансформацій (від рухомої картинки на екрані до фільмів у 3D-форматі й лазерних інсталяцій у повітрі).

Літературне та кіномистецтво перебувають у постійній взаємодії:

– книги екранізують, причому як для дорослих, так і для дітей (наприклад, «Вій» (2014), «Майстер і Маргарита» (2005), «Голодні ігри» (2012); «Пригоди Паддінгтона» (2014), «Малий Ніколя» (2009), «Йорґен + Анна = правда» («Щонайсправжнісінька любов») (2011), «Павутиння Шарлотти» (2006), «Нескінченна історія» (1984), «Іван Сила» (2013), «Тореадори з Васюківки» (1965), «Щоденник слабака» (2010–2012), «Чарлі і шоколадна фабрика» (2005), «Аліса в Дивокраї» (2010), «Кораліна» (2008) [1]);

– сюжети фільмів стають основою для художніх творів («Термінатор» (3 романи із серії «Т2» Стівена Майкла Стирлінга, 2001, 2002, 2003 рр.; 2 романи серії «Термінатор 3» Аарона Аллстона, 2003, 2004 рр.; 2 пріквела Тімоті Зана, 2009, 2010 рр.), «Пірати

Карибського моря» (12 книг із серії «Пірати Карибського моря: Пригоди Джека Горобця» та 5 книг із серії «Пірати Карибського моря: Легенди Піратського братства» групи письменників, які працювали під псевдонімом Роб Кідд, роман для дорослої аудиторії «Пірати Карибського моря: Ціна волі» Енн Криспін), «Тимур і його команда» (спочатку Аркадій Гайдар написав сценарій фільму, а після цього – однойменну повість, 1940) [2];

– кінострічки виховують любов до читання, формуючи інтерес до такого виду дозвілля як невід'ємної складової життя («Читач» (2008), «Товариство мертвих поетів» (1989), «Людина доби Відродження» (1994), «Слова» (2012), «Книжковий злодій» (2014), «У будинку» (2012), «Книга Ілая» (2009), «Персонаж» (2006), «Оповідання» (2012), «Чорнильне серце» (2008), «Нескінченна історія» (1984) [3];

– фільми підвищують інтерес до письменників і поетів, розкриваючи таємниці їх життя та творчості (наприклад, «Годинник» (2002) – про Вірджинію Вульф, «Джейн Остин» (2007) – про відому англійську письменницю, «Капоте» (2005) – про Трумена Капоте, «Повне затемнення» (1995) – про двох видатних французьких поетів Артюра Рембо та Поля Верлена) [4].

Творцями першої екранізації є основоположники світового кінематографа – Жорж Мельєс і Вікторен Іполит Жассе. Жорж Мельєс в 1902 р. переніс на екран роман Даніеля Дефо «Робінзон Крузо». На сьогодні ми спостерігаємо помітне зростання попиту на книгу після її екранізації, зокрема після появи серіалів «Ідіот», «Майстер і Маргарита» тощо. Одночасне просування книги та фільму на ринку підвищують інтерес до них і забезпечують значні прибутки. Так відбулось з фільмами за книгами Джоан Роулінґ про Гарі Потера, «50 відтінків сірого» за книгою Еріки Джеймс.

У премії «Оскар» Американської кіноакадемії слідом за номінацією «Оригінальний сценарій» іде номінація «Адаптація літературного твору». До 1940 р. була тільки премія за найкраще літературне першоджерело. У 2014 р. цю премію здобув Джон Рідлі за фільм «Переможець» (за однойменними мемуарами Соломона Нортапа), у 2015 р. – Грем Мур за «Гру в імітацію» (за книгою Ендрю Ходжеса «Alan Turing: The Enigma»), у 2016 р. – Адам Маккей, Чарльз Рендольф за «Гру на пониження» (за книгою Майкла Льюїса «Велика гра на пониження. Таємні пружини фінансової катастрофи»).

Правда, зараз ми все частіше стикаємося зі своєрідною інтерпретацією книжкового тексту, що призводить до втрати смислу, а отже, і змістового аспекту першоджерела. Спілкування з книгою за принципом «сам-на-сам» вимагає від читача-реципієнта зусиль і духовної роботи, оскільки проникає в інтелектуальний простір особистості. Варто пам'ятати про те, що екранізація літературно-художнього твору – це режисерська версія прочитання. Не кожен глядач готовий до активного діалогу й критичного сприйняття тієї версії книги, яку пропонує автор фільму. Тоді як це вкрай важливо, адже існують дискусійні моменти в біографії багатьох відомих письменників і поетів. Так, про життя У. Шекспіра, Т. Шевченка, С. Єсеніна та інших знято чимало фільмів, але кожен з них відображає бачення режисера, що не завжди збігається з думкою літературознавців.

Інша справа, якщо сам автор є режисером фільму за своєю книгою. Так, нещодавно представили фільм «Любові стане на всіх», знятий за «Месопотамією» Сергія Жадана. Зараз тривають зйомки кінострічки за його романом «Ворошиловград» (2010 р.), що став кращим українським романом десятиліття за версією літературної премії BBC Україна [5].

Ім'я письменника, який здобув престижну премію за твір, за мотивами якого зняли фільм, використовують у його рекламі. Фрагменти з фільму стають основою для дизайну обкладинки видання (наприклад, «Вовк с Уолл-стрит», «Книжковий злодій», «Голодні ігри»).

Ювілеї з дня народження чи смерті стають приводом для привернення уваги широкого загалу до літератури, зокрема засобами кіномистецтва. Так, до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка на замовлення Державного агентства з питань кіно створено колекцію «Шевченко 200», яка включає в себе відомі художні фільми про поета: «Тарас Шевченко» Петра Чардиніна (1926), «Тарас Шевченко» Ігоря Савченка (1951), «Сон» Володимира Денисенка (1964), «Наймичка» Ірини Молостової, Василя Лапокниша (1963), «Тарас Шевченко. Спадщина» і «Тарас Шевченко. Надії» Леоніда Анічкіна (1994–1995), «Дві долі» Бориса Квашнева (2007) [6].

Отже, літературне й кіномистецтво є не лише конкурентами, а й союзниками в боротьбі за свого споживача – читача й глядача в одній особі. Для цього вони звертаються до соціально-комунікаційних технологій, формуючи сучасну медіакультуру.

Список використаних джерел

1. Нечитайко Христя. Прочитали – переглянули: 11 фільмів, знятих за дитячими книжками [Електронний ресурс] / Нечитайко Христя. – Режим доступу: http://www.barabooka.com.ua/prochitali-pereglyanuli-11-fil-miv-znyatih-za-dityachimi-knizhkami/. – Назва з екрана.
2. Коваленко И. 7 великих книг, написанных по мотивам снятых фильмов [Электронный ресурс] / Ирина Коваленко. – Режим доступа: http://miridei.com/idei-dosuga/kakuyu-knigu-pochitat/7velikih-knig-osnovannyh-nafilmah/. – Название с экрана.
3. Штаер А. Двенадцать фильмов, в которых книга, литература и чтение оказывают на героев определяющее влияние [Электронный ресурс] / Анна Шатер. – Режим доступа: http://interesno.co/mag/2a13f9b9d462. – 05.03.2016. – Название с экрана.
4. Купінська А. Відомі фільми про письменників: бунт пера і авторитет думки [Електронний ресурс] / Анна Купінська. – Режим доступу: http://life.pravda.com.ua/culture/2011/08/8/-83102/ – 08.08.2011. – Назва з екрана.
5. «Ворошиловград» Жадана екранізують [Електронний ресурс] // Буквоїд. – Режим доступу: http://bukvoid.com.ua/events/kino/2016/03/11/111039.html. – 11.03.2016. – Назва з екрана.
6. Колекція «Шевченко 200» [Електронний ресурс] // Національний центр Олександра Довженка : офіційний сайт. – Режим доступу: http://www.dovzhenkocentre.org/news/94/ – 05.02.2014. – Назва з екрана.

БІФУРКАЦІЙНИЙ СТАН ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЙОГО УРІВНОВАЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНО-МЕРЕЖЕВИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ НАВЧАННЯ

А. В. Артеменко, *к. е. н., асистент*
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава, Україна

Сучасний розвиток вищої освіти України зумовлений постсоціалістичними трансформаціями суспільного ладу та глобальним процесом становлення інформаційного суспільства. Унаслідок впливу цих процесів вища освіта значною мірою втратила галу-